

Informatiesessie O&O Kwalitatief tweetalig onderwijs Nederlands – Vlaamse Gebarentaal (VGT)

Datum: Donderdag 31 maart 2022, 9u30 – 10u30, online

Verslag

Toelichting PPT

De PPT gaat als bijlage bij dit verslag.

In de toelichting werd beklemtoond:

Focus:

- De vraag is uitdrukkelijk niet de opportuniteit of rechtvaardigheid van VGT als erkende taal of van onderwijs in en over VGT. Dat is verworven. De vraag is nu hoe tweetalig onderwijs NL-VGT op een kwaliteitsvolle manier te organiseren en vorm te geven.
- Het onderzoek moet hier een stevige wetenschappelijke onderbouw voor leveren en vanuit die wetenschappelijke onderbouw, in concrete samenwerking met het onderwijsveld, die wetenschappelijke inzichten doorvertalen en concrete inspiratie aanreiken voor de kwaliteitsvolle vormgeving ervan op school en op de klasvloer.

Het onderzoek heeft een dubbele focus:

- De overheid draagt de verantwoordelijkheid voor het voorwaarden scheppend kader (regelgeving, subsidiëring, normering). Maar, dat is slechts het ruime kader. Daarna is het aan school en schoolbestuur om het tweetalig aanbod concreet invulling te geven en daadwerkelijk te organiseren.

De antwoorden op de eerste twee vragen moeten de toekomstige inrichter(s) van tweetalig aanbod inzichten geven die hen helpen bij het maken van verschillende keuzes en het uitwerken er van.

Het gaat dan over keuzes zoals: klasvorming, groepsvorming, omgaan met grote diversiteit in taalbeheersing van de betrokken leerling, diversiteit tussen dove en horende gebarentaligen, diversiteit tussen Nederlandstalige en gebarentalige leerlingen, ...

Die organisatorische aspecten dienen algemeen/theoretisch/internationaal benaderd te worden (de eerste vraag). In het antwoord op de tweede vraag wordt er dan gezocht naar de vertaling van die algemene bevindingen naar de typische elementen van de Vlaamse onderwijscontext (waar zeer veel met een leerstofjaarklassensysteem gewerkt wordt, waar een zekere klasgrootte (schoolgrootte) verwacht kan worden, rekening

houdend met de onderwijskwaliteit zoals die van scholen verwacht wordt, waar leerkrachten bepaalde opleidingen gehad hebben ...

- De derde vraag gaat over de specifieke (vak)didactiek m.b.t. lesgeven in en over Vlaamse Gebarentaal, met en plaats voor dovencultuur. In tegenstelling tot zowat alle andere 'vakken en leergebieden' is er voor VGT weinig tot geen traditie, geen handboeken, zijn er nog geen opleidingen, zijn er nog geen begeleiders, geen uitgewerkte leerlijnen, geen algemeen aanwezige know how,

De antwoorden op de derde vraag dienen het wordingsproces te initiëren en vorm te geven.

- De linken tussen verschillende onderdelen van het onderzoek moeten heel erg duidelijk beschreven worden in het voorstel. Hoe vormt het ene de basis voor het andere? Waarop zijn oordelen over effectiviteit en kwaliteit van organisatievormen en praktijken gebaseerd? ... ?
- Hierbij dient voldoende aandacht uit te gaan naar differentiatie. Immers, het gaat om onderwijs in een inclusieve onderwijssetting. Daar zijn ook leerlingen die zelf of in hun leefcontext niet met een auditieve beperking geconfronteerd worden en 'gewoon' Nederlands leren. En binnen de groep leerlingen die zelf of in hun leefcontext VGT leren en hanteren is de diversiteit ook erg groot. Los van klassieke verschillen tussen leerlingen naargelang hun thuiscontext (geslacht, leeftijd, SES, niet-Nederlands, opleidingsniveau ouders,...) gaat het om leerlingen die al dan niet zelf, en in meer of mindere mate horen, om leerlingen van wie een familielid een auditieve beperking heeft,... Heel deze diversiteit tussen leerlingen moet in rekening worden gebracht.

Beoordelingscriteria en hun gewicht:

- 40 punten op inhoudelijke en technische kwaliteit van het voorstel
- 20 punten op kwalificaties en ervaringen van het personeel
- 40 punten op prijs

Q&A

Vraag: Is het mogelijk andere onderzoeksvragen toe te voegen, naast de onderzoeksvragen die in de oproep staan?

Antwoord: De kern van het onderzoek en het doel ervan is een stevige wetenschappelijke onderbouw te leveren en concrete handvatten, tools en inspiratie voor tweetalig onderwijs NL-VGT. We willen dat scholen en leraren goede ondersteuning krijgen om dat tweetalig onderwijs op een kwaliteitsvolle manier te kunnen organiseren vanaf september 2023.

Vraag: Wat bedoelen jullie met kwaliteitsvol onderwijs? Welke definitie, criteria hanteren jullie inzake onderwijskwaliteit?

Antwoord: Hier willen we verwijzen naar het Referentiekader Onderwijskwaliteit dat recent door de onderwijsinspectie in samenwerking met het onderwijsveld werd ontwikkeld en dat de standaard zet voor kwaliteitsvol onderwijs in Vlaanderen. Als jullie, aanvullend, nog andere elementen hebben, ook specifiek naar tweetalig onderwijs NL-VGT toe, dan kunnen jullie die zeker inbrengen. Kwaliteit is nog iets anders dan effectiviteit. Beiden moeten heel erg duidelijk in het onderzoeksvoorstel en het uiteindelijke onderzoek omschreven worden.

Vraag: Is er ook een stuurgroep? Wat is de verhouding met de klankbordgroep?

Antwoord: De secretaris-generaal van het departement Onderwijs en Vorming stelt een stuurgroep samen voor de opvolging van het onderzoek. Dat is een formeel orgaan, bestaande uit experts vanuit de administratie, maar ook vanuit het onderwijsveld. Onderzoekers kunnen ook voorstellen om academische experts uit Vlaanderen of het buitenland (voertaal is wel het Nederlands) toe te voegen. Formeel gezien is dit niet dezelfde groep als de klankbordgroep van het decreet. Uiteraard is het veld klein en de expertise dun gezaaid. Er zal dus wel in zekere mate een overlap zijn tussen beide groepen, maar het zijn aparte organen.

Onderzoekers kunnen ook voorstellen om een eigen klankbordgroep te organiseren voor bv. aftoetsing in het veld. We willen er wel op wijzen dat we meer verwachten dan dat wanneer we vragen dat het inspiratiemateriaal 'in samenwerking' met het onderwijsveld wordt opgemaakt. Onderzoekers brengen hun wetenschappelijke expertise in, maar worden verwacht heel concreet samen te werken met mensen uit de praktijk om samen dat inspiratiemateriaal uit te werken zodat het toegankelijk, concreet en praktisch is.

Vraag: Moet het onderzoek ook leerdoelen, leerlijnen uitwerken?

Antwoord: Onderwijsdoelen en eindtermen bestaan, cf. het kwaliteitskader. Er zullen ook onderwijsdoelen voor VGT ontwikkeld worden door een aparte commissie. Daarom is ook AHOVOKS betrokken in de stuurgroep. Hier kan dan afgestemd worden: wanneer zullen die onderwijsdoelen klaar zijn, waar zal erover gepubliceerd worden, wat zullen ze inhouden... ? Het onderzoek moet vanuit de wetenschap en in samenwerking met het onderwijsveld vanuit de wetenschap onderbouwing, een concrete leidraad en duidelijke aanbevelingen geven over hoe op een kwaliteitsvolle manier (organisatorisch en pedagogisch-didactisch) effectief aan die doelen te werken.

Bijkomende vraag per mail d.d. 7 april 2022:

Vraag: Er wordt als deadline "April 2023" meegegeven. Mogen we dit zelf invullen afhankelijk van onze planning (vb. mid-april) of slaat dit specifiek op 1 april of 30 april?

Antwoord: Dat laten we graag aan jullie over. In ieder geval worden de resultaten uiterlijk eind april 2023 verwacht.

Infosessie

O&O-opdracht ‘Kwaliteitsvol tweetalig onderwijs Nederlands – Vlaamse Gebarentaal’

31 maart 2022

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

DEPARTEMENT
ONDERWIJS & VORMING

Agenda:

1. Inleiding
2. Procedure
3. Beoordelingscriteria
4. Kwaliteitsvol onderwijs NL-VGT
5. Vragen

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

DEPARTEMENT
ONDERWIJS & VORMING

Inleiding

Inleiding

- ▶ Infosessie als onderdeel van informatieverstrekking aan potentiële kandidaten; deelname niet verplicht
- ▶ Geclassificeerd als opdracht voor onderzoek & ontwikkeling
- ▶ Deze presentatie met een kort verslag van deze infosessie verschijnt op de website als toevoeging bij de oproep en wordt bezorgd via mail
- ▶ Ook anderszins aan kandidaat-indiener verstrekte informatie zal op website worden geplaatst of via mail bezorgd worden aan wie interesse betoond heeft. Dit betreft o.a. vragen die tussentijds gesteld zouden worden.

Inleiding

- ▶ **Vormelijke vereisten:**
 - inschrijvingsformulier gebruiken
 - tijdig indienen: uiterlijk op 25 april 2022 om 12u (middag)
 - elektronisch via caroline.gijssels@ond.vlaanderen.be
en sbo.secretariaat@ond.vlaanderen.be

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

DEPARTEMENT
ONDERWIJS & VORMING

Procedure

Procedure

- ▶ Open oproep gepubliceerd op 16 maart 2022 (herlancering); website & mail
- ▶ Infosessie op 31 maart 2022
- ▶ Vragen stellen mogelijk tot en met finaliseren van voorstel; via caroline.gijselinckx@ond.vlaanderen.be met sbo.secretariaat@ond.vlaanderen.be in cc
- ▶ Uiterste indieningsdatum voorstellen: 25 april 2022 om 12u

Procedure

- ▶ Beoordelingscommissie voorzien één à twee weken later; hou rekening met eventuele bijkomende vragen ter verduidelijking in deze periode
- ▶ Onderhandelingen met één of meerdere kandidaat-opdrachthouders mogelijk; aangepast voorstel
- ▶ 1 juni 2022 is vroegst voorziene datum voor de start van de opdracht
- ▶ Oplevering april 2023

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

DEPARTEMENT
ONDERWIJS & VORMING

Beoordelingscriteria

1) Inhoudelijke en technische kwaliteit van het voorstel

- Alle aspecten van de uitvoering (zie specifiek agendapunt)
- Communicatie- en valorisatievoorstellen
- Valorisatie na afloop van het project
-

- **40 punten**

2) Kwalificaties & ervaring van personeel

- Aanwezigheid van expertise m.b.t. alle onderdelen
 - Ervaring met soortgelijke projecten
 - Kwalificaties
 - Zowel projectmedewerkers als promotoren
 - Managementstructuur
-
- **20 punten**

3) Prijscriterium

- Absoluut prijscriterium:
 - goedkoopste voorstel krijgt het maximum
 - overige voorstellen gescoord relatief t.o.v. het goedkoopste voorstel: (prijs goedkoopste voorstel/prijs voorstel)*40
- **40 punten**
- Voorzien budget voor dit onderzoek: 139.000 EUR, alle kosten inbegrepen (geen BTW op dit onderzoek, max. 10% overhead wordt toegestaan)

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

DEPARTEMENT
ONDERWIJS & VORMING

Kwaliteitsvol tweetaalig onderwijs Nederlands – Vlaamse Gebarentaal

Context

- **Decreet van 5 mei 2006 houdende de erkenning van de Vlaamse Gebarentaal** (hierna VGT)
- **VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap**
- **In voorbereiding:** een wettelijk kader voor het 'tweetalig onderwijsaanbod Nederlands - Vlaamse Gebarentaal' in het gewoon basisonderwijs

- De onderwijsverstrekker die een tweetalig aanbod zal inrichten kan zelf bepalen hoe hij, binnen het regelgevend kader, dit aanbod concreet zal invullen.
- Nood aan voldoende kennis en handvatten voor de inrichting van kwaliteitsvol tweetalig onderwijs Nederlands – VGT
- Dit onderzoek moet een duidelijk en evidence informed kader ontwikkelen om kwaliteitsvol tweetalig Nederlands-VGT te organiseren in het basisonderwijs.
- VGT *is* een erkende taal in Vlaanderen. Het onderzoek moet hiervan vertrekken en de pedagogisch-didactische en organisatorische vormgeving van kwaliteitsvol tweetalig onderwijs met wetenschappelijke evidentie ondersteunen.

Kennisvragen

1. Wat zijn volgens de wetenschappelijke literatuur kenmerken van effectieve vormen van onderwijs waarbij gebarentaal een van de onderwijstalen is? Bijzondere aandacht dient daarbij te gaan naar:
 - a) praktijken en organisatievormen
 - b) drempels en hinderpalen, kritische succesfactoren
 - c) nood aan differentiatie voor kinderen met en zonder auditieve beperking?
 - d) Indien ja, hoe kan die differentiatie dan in zijn werk gaan?

2. Met betrekking tot de organisatievorm in de Vlaamse onderwijscontext stellen we de volgende vragen:
- a) Welke organisatievormen zijn werkbaar in de Vlaamse context?
 - b) Wat zijn de randvoorwaarden?
 - c) Welke afwegingen dienen daarbij gemaakt te worden?
 - d) Hoe kunnen er voldoende garanties worden ingebouwd voor de optimale ontwikkeling van het (gesproken) Nederlands van:
 - de leerlingen zonder een auditieve beperking die omwille van hun (thuis)context toch de keuze maken voor het tweetalig aanbod?
 - leerlingen met een auditieve beperking?

3. Welke (vak)didactische methodes kunnen worden aangewend in het tweetalig aanbod? Bijzondere aandacht dient daarbij te gaan naar:
 - a) (vak)didactiek bij het geven van les over de VGT
 - b) (vak)didactiek bij het geven van les in de VGT

Verwachte outputs

- **een wetenschappelijk rapport (inclusief theoretisch kader en methodologie)** op basis van de reviewstudie en analyse van concrete praktijken en organisatievormen. Dit rapport dient uit te monden in een wetenschappelijk onderbouwd referentiekader tweetalig onderwijs Nederlands – Vlaamse Gebarentaal in de Vlaamse onderwijscontext;
- **een praktijkgerichte, digitaal ontsloten leidraad voor het onderwijsveld** gebaseerd op het wetenschappelijk onderbouwd referentiekader voor kwaliteitsvol tweetalig onderwijs Nederlands – Vlaamse Gebarentaal. De leidraad bevat voorbeelden uit de praktijk en praktische aanbevelingen ten aanzien van onderwijsactoren op verschillende niveaus (leerkrachten, scholen, schoolbesturen, pedagogische begeleidingsdiensten, nascholingsorganisaties,...). Deze leidraad dient te worden ontwikkeld in samenwerking met de relevante actoren uit het onderwijsveld;
- onderbouwde **aanbevelingen ten aanzien van beleidsmakers** op verschillende niveaus (onderwijsoverheid, schoolbesturen, het GO! en de koepels,...).

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

DEPARTEMENT
ONDERWIJS & VORMING

Vragen?